

Dziesięć propozycji humanizmu ewolucyjnego

Autor tekstu: **Michael Schmidt-Salomon**

Tłumaczenie: **Andrzej Lipiński**

Poniższe „propozycje” nie pochodzą od żadnego boga ani nie wykuto ich w kamieniu. W poszukiwaniu stosownych życiowych zasad nie powinniśmy lękać się „ciemnego obłoku”, gdyż strach jest rzadko dobrym doradcą. To osobista sprawa każdego z nas, czy te propozycje odważnie i racjonalnie ocenimy i czy je przyjmujemy, zmodyfikujemy albo w całości odrzucimy.

1. *Nie czcij „bogów”* (będących w zasadzie niczym innym jak naiwną konstrukcją myślową mózgu naczelnych) *cudzych ani własnych, lecz służ wielkiej etycznej idei zmniejszenia cierpienia na świecie!* Tym wszystkim, którzy chętni się wyjątkowym podobieństwem do swego „boga”, dobro realnych ludzi było zazwyczaj ze wszech miar obojętne. Nie bierz udziału w tej smutnej grze! *Kto posiada naukę, filozofię i sztukę, nie potrzebuje religii!*

2. *Postępuj uczciwie zarówno wobec najbliższych (bliźnich), jak i najdalszych ci ludzi!* [1] Nie jesteś w stanie *kochać* wszystkich, ale powinieneś *respektować* prawo *każdego* człowieka — również tych przez ciebie niekochanych! — do urzeczywistniania własnych wyobrażeń na temat „dobrego życia (i śmierci)”, o ile nie narusza to takich samych praw innych ludzi.

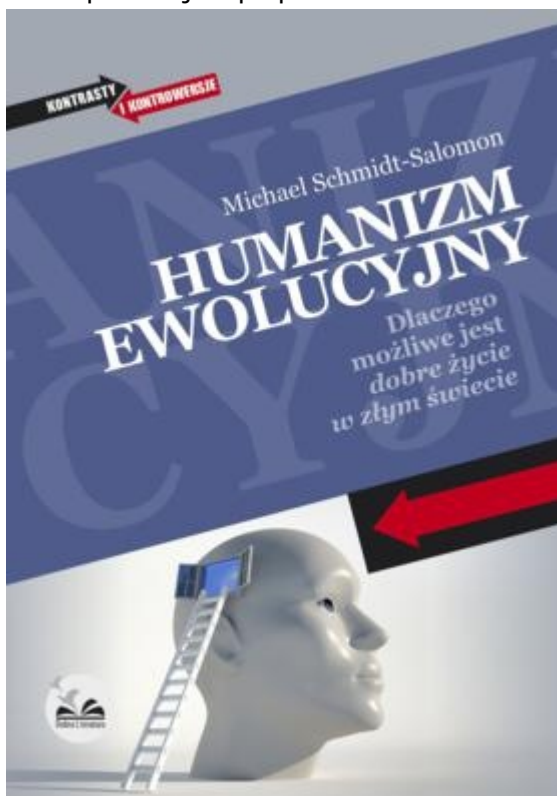
3. *Nie lękaj się autorytetów i miej odwagę posługiwać się własnym rozumem!* Pamiętaj, że moc danego argumentu nie zależy od tego, kto go przytacza. O prawdziwości każdej wypowiedzi decyduje wyłącznie jej logiczna spójność i zgodność z doświadczeniami w realnym świecie. Przywoływanie argumentu „Bóg z nami” nie budzi już dziś respektu i jest po prostu śmieszne.

4. *Nie kłam, nie oszukuj, nie kradnij i nie zabijaj* — chyba że w sytuacjach skrajnych nie ma innej możliwości *bronienia ideałów humanizmu*. Kto w czasach nazistowskich nie kłamał, ujawniając Gestapo kryjówki rodzin żydowskich, postępował wielce nieetycznie, w przeciwieństwie do tych, którzy dla ratowania życia milionów próbowali usunąć Hitlera. Etyczne postępowanie nie oznacza bynajmniej ślepego posłuszeństwa wobec moralnych nakazów i zakazów, lecz wymaga rozważenia w każdej konkretnej sytuacji, jakie konsekwencje pociągnie za sobą podjęcie danej decyzji.

5. *Uwolnij się od moralizowania!* Na tym świecie nie ma „dobra” ani „zła”, są jedynie ludzie i ich przeróżne interesy, potrzeby i doświadczenia. Przyczyniaj się do poprawy katastrofalnych warunków, w jakich wciąż marnieją dziś ludzie, a przekonasz się, jak przyjaznym, kreatywnym i sympatycznym stworzeniem potrafi być rzekoma „bestia” *homo sapiens*.

6. *Nie uodparniaj się na krytykę!* Szczera krytyka jest darem, którego nie powinieneś odrzucać. Jedyne, co możesz przez nią stracić, to twoje błędne przekonania, a im prędzej się z nich wyzwolisz, tym lepiej dla ciebie. Okazuj współczucie tym, którzy ze strachu przed krytyką muszą wierzyć w swą „nieomyślność”, a swoje dogmaty uważać za „święte” (nietykalne). W nowoczesnym społeczeństwie nie należy traktować ich poważnie.

7. *Nie bądź zbyt pewny swoich racji!* To, co dziś wydaje się słuszne, już jutro może okazać się nieaktualne! *Mimo to nawet własne wątpliwości stawiaj pod znakiem zapytania!* I chociaż wiedza zawsze jest ograniczona i tymczasowa, broń jednak

Niniejszy tekst jest fragmentem książki Michaela Schmidta-Salomona — [Humanizm ewolucyjny](http://www.racjonalista.pl/ks.php/k,2155) (<http://www.racjonalista.pl/ks.php/k,2155>), wydanej w Polsce pod patronatem portalu Racjonalista oraz Polskiego Stowarzyszenia Racjonalistów

zdecydowanie swych przekonań. Lecz bądź przy tym w każdej chwili otwarty na nowe argumenty, bo tylko dzięki tej otwartości zdołasz zachować równowagę między dogmatyzmem a relatywizmem.

8. *Przełamuj skłonność do ślepoty tradycji, zasięgając przed podjęciem każdej decyzji gruntownych informacji z różnych źródeł!* Jako człowiek dysponujesz mózgiem o wyjątkowym potencjale, dbaj o jego rozwój. W kwestiach etycznych i światopoglądowych staraj się używać tych samych racjonalnych zasad, które stosujesz przy obsłudze komputera czy telefonu komórkowego. Ludzkość rozszczepiająca atomy i porozumiewająca się za pomocą satelitów musi wykazać się konieczną do tego dojrzałością!

9. *Ciesz się życiem, gdyż najprawdopodobniej masz tylko to jedno!* Bądź świadomy wspólnej nam wszystkim skończoności oraz twojej własnej, nie wypieraj tego i „korzystaj z każdego dnia” (*carpe diem*)! To właśnie skończoność indywidualnego życia czyni je tak bezcennym! Nie pozwól sobie wmówić, że nie godzi się być szczęśliwym! Tak naprawdę, ciesząc się dziś daną ci wolnością, oddajesz cześć tym wszystkim, którzy w walce o nią stracili życie.

10. *Oddaj swe życie w służbę „wyższych wartości”, kontynuuj dzieło tych, którzy pragnęli (pragną) uczynić ten świat miejscem lepszego, wartościowszego życia!* Taka postawa nie tylko jest rozsądna, lecz także wydaje się najlepszą receptą na przepełniony poczuciem sensu byt. Altruści, jak się zdaje, to tylko mądrzejsi egoiści, bo najlepszym sposobem na uskutecznianie zasady korzyści własnej jest stosowanie jej wobec innych. Jeśli staniesz się częścią „ciepłego prądu w historii ludzkości”, zaznasz szczęścia, jakiego nie zapewnią ci żadne dobra materialne. Odnajdziesz w tym sens życia i będziesz instynktownie czuć, że nie żyłeś nadaremnie!

Przypisy:

[1] W języku niemieckim bliźni (*der Nächste*) oznacza gramatycznie także kogoś będącego w bliskiej odległości (najbliższy); tutaj "najdalszy" jest przeciwieństwem bliźniego w sensie kogoś bliskiego.

Michael Schmidt-Salomon

Michael Schmidt-Salomon urodził się w 1967 roku w Trewirze. Niemiecki filozof, autor, publicysta i działacz ateistyczny, rzecznik i współzałożyciel Fundacji Giordano Bruno. W swej pracy koncentruje się na filozofii nauki, antropologii, estetyce, teorii społeczeństwa, futurologii, krytyce religii i ideologii oraz etyce praktycznej.

Wychował się w liberalno-katolickiej rodzinie w Trewirze. Studiował pedagogikę, w 1992 r. zdobył dyplom pedagoga, a w 1997 r. – tytuł dr filozofii.

Jest także autorem publikacji popularnonaukowych: *Die Kirche im Kopf* (Kościół w głowie; 2007), *Auf dem Weg zur Einheit des Wissens* (Droga ku jedności wiedzy; 2007), *Jenseits von Gut und Böse* (Poza dobrem i złem; 2009), *Anleitung zum Seligsein* (Jak zostać błogosławionym; 2011), *Leibniz war kein Butterkeks* (Leibniz nie był maślanym ciasteczkiem; 2011) oraz powieści *Stollbergs Inferno* (Piekło Stollberga; 2007).

Schmidta-Salomona wielokrotnie odznaczano za jego działalność: w 1998

roku otrzymał Nagrodę Etyczną czasopisma „*Deutsches Allgemeines Sonntagsblatt*”, w 2001 roku Nagrodę Multimedialną Landu Rheinland-Pfalz, a w 2004 roku Nagrodę Fundacji Kelmann – Humanizm i Oświecenie za szczególne dokonania w dziedzinie krytyki religii i ideologii.

Humanizm ewolucyjny. Dlaczego możliwe jest dobre życie w złym świecie (oryginalny

tytuł Manifest des evolutionären Humanismus) jest pierwszą pozycją tego autora przetłumaczoną na język polski. W Niemczech osiągnęła ona do tej pory w dwóch wydaniach nakład 40 000 egzemplarzy.

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 16-03-2012)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,7857) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,7857>)

Contents Copyright © 2000-2012 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2012 Michał Przech

Właścicielem portalu Racjonalista.pl jest Fundacja Wolnej Myśli.

Autorem portalu jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie elementy tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki prezentuje.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl